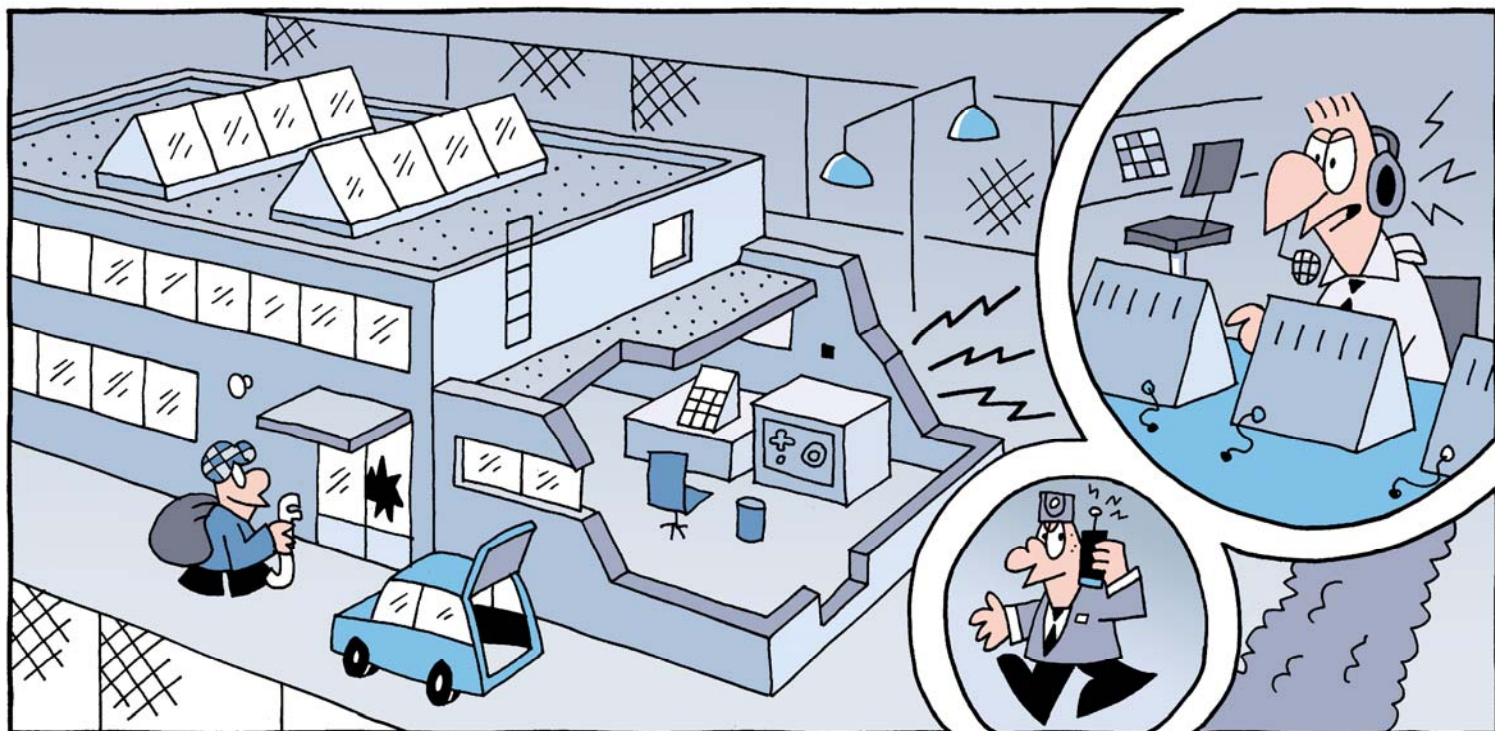

Murtohälytysjärjestelmät ja -palvelut ohje 2008

SISÄLTÖ

1	OHJEEN KÄYTTÖTARKOITUS	3
2	KOHTEEN RISKIENARVIOINTI.....	3
3	SUOJAUSTASOT	3
4	MURTOHÄLYTYSJÄRJESTELMÄLLÄ VALVOTTAVA ALUEET	4
5	MURTOHÄLYTYSJÄRJESTELMIEN JA -PALVELUIDEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET	5
5.1	MURTOHÄLYTYSJÄRJESTELMIEN LUOKITUS JA VALINTAPERUSTEET	6
5.1.1	<i>Keskus ja ilmaisimet</i>	7
5.1.2	<i>Valvontatapa</i>	7
5.1.3	<i>Ilmoituksensiirto</i>	8
5.1.4	<i>Siirrettävät tapahtumatiedot</i>	8
5.2	VAATIMUKSET VAHINGONTORJUNTAPALVELULLE JA KÄYTTÄJÄLLE	8
5.2.1	<i>Ilmoituksen vastaanotto</i>	8
5.2.2	<i>Kohteeseen hälytettävät</i>	9
5.2.3	<i>Asennus ja luovutustodistus</i>	9
5.2.4	<i>Murtohälytysjärjestelmän käyttö</i>	10
5.2.5	<i>Huolto.....</i>	10
5.2.6	<i>Käyttäjän ylläpitotoimet.....</i>	10
5.2.7	<i>Vahingontorjuntatoimenpiteet ja hälytysvartioidinnin tehtävät.....</i>	10
5.2.8	<i>Hälytyspalvelun raportointi.....</i>	11
5.2.9	<i>Palvelun toimivuuden testaus</i>	11
6	KESKEISET KÄSITTEET.....	12
7	MURTOHÄLYTYSJÄRJESTELMIN LIITTYVÄT STANDARDIT.....	15

Tämän ohjeen on laatinut FK:n omaisuusrikostoimikunta:

- Juha Ahokas, Pohjola Vakuutus Oy
- Petri Karkinen, Tapiola-Ryhmä
- Petri Mero, If-Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- Aku Pänkäläinen, FK

1 Ohjeen käyttötarkoitus

Tämän ohjeen tarkoitus on toimia työkaluna valittaessa riskienmukaisia murtohälytysjärjestelmiä ja -palveluja.

Tässä ohjeessa esitetään miten:

- murtohälytysjärjestelmän ja hälytysvartiointipalveluiden avulla voidaan täydentää kiinteistöjen rakenteellista murtosuojaa
- murtohälytysjärjestelmän ja hälytysvartiointin taso valitaan riskin mukaiseksi
- murtohälytysjärjestelmän ylläpito ja huolto tulee järjestää
- palvelun tarkoituksenmukaisuutta ja laatua arvioidaan

Ohje on tarkoitettu murtohälytysjärjestelmien asennusliikkeille, vartiointiliikkeille, murtohälytysjärjestelmien hankkijoille, turvallisuuspalveluiden tilaajille ja soveltuvin osin oppilaitoksille oppimateriaaliksi.

2 Kohteen riskienarviointi

Kohteen riskienarviointi on riskianalyysin ja riskin merkityksen arvioinnin kokonaisprosessi. Riskianalyysissä saatavissa olevaa tietoa käytetään järjestelmällisesti hyväksi omaisuuteen kohdistuvien vaarojen tunnistamiseksi ja riskin suuruuden arvioimiseksi. Riskien merkityksen arvioinnissa verrataan arvioitua riskiä suhteessa annettuihin riskin arviointikriteereihin ja määritetään riskin merkitys yrityksen kannalta.

Riskienarvioinnissa tulee ottaa huomioon omaisuuden tai tiedon varastamisella saavutettu rikoshyöty, omaisuuden kuljetettavuus ja kerättävyys, kiinteistön sijainti sekä varkauden seurannaisvaikutukset yrityksen liiketoiminnan jatkuvuudelle.

Valittujen suojaustoimenpiteiden tulee perustua riskienarviointiin. Riskienarvioinnissa voidaan käyttää kohteen murtoriskien arviointiin ja suojaustason valintaan tehtyä erillistä ohjetta.

3 Suojaustasot

Suojaustoimenpiteet perustuvat rakenteelliseen murtosuojaukseen ja sitä täydentävään toiminnalliseen suojaukseen. Rakenteellinen murtosuojaus perustuu yrityksen toimialaan ja on kuvattu Finanssialan keskusliiton ohjeissa. Toiminnallinen suojaus koostuu ihmisen vahingontorjuntatoimenpiteistä, jotka voi käynnistää kohteen murtohälytysjärjestelmän antama hälytys.

Valittujen suojaustoimenpiteiden tulee perustua riskienarviointiin ja vastata hyväksyttävää tasoa. Suojaustaso saadaan riskienarvioinnin perusteella.

Suojaustasot on jaettu neljään luokkaan:

Taso 1: Alhainen suojaustaso

Satunnaisella rikoksentekijällä oletetaan olevan vain suppea valikoima helposti saatavilla olevia murtotyökaluja ja vähän tietoa murtohälytysjärjestelmästä.

Taso 2: Keskimääräinen suojaustaso

Murtautujilla oletetaan olevan pieniä murtotyökaluja ja suppea määrä tietoa murtohälytysjärjestelmistä. Järjestelmän sabotointi ei ole mahdollista yleisluonteisella valikoimalla kannettavia mittalaitteita, kuten yleismittarilla.

Taso 3: Korkea suojaustaso

Murtautujilla oletetaan olevan keskimääräisen kokoisia murtotyökaluja ja heidän oletetaan olevan perehtyneitä murtohälytysjärjestelmiin. Järjestelmän sabotointi ei ole mahdollista kattavalla valikoimalla kannettavia elektronisia laitteita.

Taso 4: Erittäin korkea suojaustaso

Murtautujilla oletetaan olevan kyky ja resurssit suunnitella murtautuminen yksityiskohtaisesti ja omaavan täyden valikoiman laitteita, mukaan lukien keinot korvata keskeisiä murtohälytysjärjestelmän komponentteja.

4 Murtohälytysjärjestelmällä valvottava alueet

Murtohälytysjärjestelmällä valvotaan kohteeseen tunkeutumista ja siellä tapahtuvaa liikkumista tai yksittäistä suojattavaa kohdetta. Ilmoitinkeskus lähettää ilmoituksen hälytyskeskukseen ilmoituksensiirtojärjestelmän avulla ja/tai tekee paikallishälytyksen. Hälytyskeskuksessa rekisteröidään saapunut ilmoitus ja ryhdytään sen johdosta ennalta sovittuihin toimenpiteisiin, kuten hälytetään vartija ja/tai poliisi kohteeseen.

Ilmaisimilla tapahtuva valvonta voidaan jakaa neljään ryhmään:

1. kehävalvonta
2. kuorivalvonta
3. tilavalvonta
4. kohdevalvonta

Kehävalvonta

Kehävalvonnalla tarkoitetaan tietyille alueelle tapahtuvan tunkeutumisen havaitsemista erilaisilla kehävalvontalaitteilla. Tällaisia laitteita ovat esimerkiksi valokennoparit, mikroaaltoaita sekä aitavalvontalaitteet. Näillä pystytään havaitsemaan aidan taikka määrätyn linjan ylittäminen.

Kuorivalvonta

Kuorivalvonta on määrätyn rakennuksen tai rakennuksen osan ulkopintojen valvontaa niin, että laitteet pystyvät havaitsemaan sisään tunkeutumisen. Tällaisia laitteita ovat esimerkiksi magneettikosketin ja lasirikkoilmaisin. Näillä pystytään havaitsemaan välittömästi tunkeutuminen valvottuun tilaan, mutta ei kohteeseen kätkeytyneen henkilön liikettä.

Tilavalvonta

Tilavalvonta tarkoittaa valvottavassa tilassa tapahtuvan liikkeen havaitsemista. Havaitseminen tapahtuu tilavalvontalaitteilla, joita ovat esimerkiksi passiivinen infrapunailmaisin, mikroaaltoilmaisin ja yhdistelmäilmaisimet. Näillä pystytään

havaitsemaan sisätiloissa liikkuminen, mutta ei saada sisälle tunkeutumisesta välitöntä ilmaisua.

Kohdevalvonta

Kohdevalvonta tarkoittaa yksittäisen esineen vahingoittamisen tai siirtämisen havaitsemista. Kohdevalvontalaitteita ovat esimerkiksi runkoääni-ilmaisimien, värähtelyilmaisimien ja tauluilmaisimien.

Murtohälytysjärjestelmään voidaan liittää myös hälytyspainikkeita, joilla ilmoitetaan ryöstöstä tai uhkatilanteesta.

5 Murtohälytysjärjestelmien ja -palveluiden vähimmäisvaatimukset

Finanssialan Keskusliiton julkaisemassa toimialaluettelossa ja rakenteellisessa murtosuojeluohjeessa on huomioitu säilytettävän omaisuuden varkauden todennäköisyys. Nämä ohjeet antavat vähimmäisvaatimukset myös murtohälytysjärjestelmälle ja hälytysvartioinnille. Jos varkauden suorat ja epäsuorat vaikutukset liiketoiminnalle ovat huomattavia, tulee valita korkeampi riskiluokka.

Mikäli kohteessa säilytetään riskiluokaltaan poikkeavaa ja varkaudelle alttiimpaa omaisuutta, on murtosuojaus sekä murtohälytysjärjestelmä ja -palvelut suunniteltava korkeamman luokituksen mukaisesti.

Esimerkkejä

Ase- ja kultasepäntoimialoista vaadittava rakenteellisen murtosuojauksen suojeluohje on 3. Tällöin kohteeseen tulee asentaa vähintään luokan 3 mukainen murtohälytysjärjestelmä.

Kauppaliikkeista vaadittava rakenteellisen murtosuojauksen suojeluohje on 2. Tällöin kohteeseen tulee asentaa vähintään luokan 2 mukainen murtohälytysjärjestelmä.

Murtohälytysjärjestelmät ja palvelut ohjeessa esitetty luokka 1. on tarkoitettu kotien ja vapaa-ajan asuntojen vähimmäisvaatimukseksi.

Yritys- ja yhteisökohteet, joissa rakenteellisen murtosuojauksen tasona vaaditaan luokkaa 1 on toteuttava murtohälytysjärjestelmien ja -palveluiden osalta vähintään luokan 2 vaatimuksien mukaan.

Mikäli yrityksen tiloissa säilytettävän käteisen rahan määrä on huomattava, on murtohälytysjärjestelmä ja -palveluiden täytettävä vähintään luokan 3 vaatimukset. Rahan säilyttäminen on ohjeistettu FK:n kassakaappiohjeessa 2008.

5.1 Murtohälytysjärjestelmien luokitus ja valintaperusteet

kohteen suojaustaso	taso 4	taso 3	taso 2	taso 1
valvontatapa	ovet, aukot ja ikkunat sekä tila ja kohdevalvonta	ovet, aukot ja ikkunat sekä tila ja kohdevalvonta	ovet ja tila, kohdevalvonta tarpeen mukaan	ovet ja ikkunat tai tila
keskus ja ilmaisimet	4-luokka tai 3-luokka	3-luokka	2-luokka	1-luokka
radioteitse toimivat ilmaisimet	ei sallita	ainoastaan kohdevalvontaan ja henkilökohtaiset hälytyspainikkeet	sallitaan	sallitaan
savuilmaisimet	suositellaan paloilmoitinjärjestelmää	suositellaan paloilmoitinjärjestelmää	suositellaan	suositellaan
ilmoituksen-siirto	valvottu yhteys ja kaksi paikallishälytintä	valvottu yhteys ja paikallishälytin tai kahdennettu ilmoituksensiirto ja paikallishälytin	robottipuhelin ja paikallishälytin tai radiotaajuinen siirto ja paikallishälytin	robottipuhelin tai radiotaajuinen siirto tai paikallishälytin
siirrettävät tiedot	murto, päälle/pois, ryöstö, sabotaasi, vikatila	murto, päälle/pois, ryöstö, sabotaasi, vikatila	murto, päälle/pois, sabotaasi, vikatila	murto, sabotaasi
ilmoituksen vastaanotto	häätäkeskus tai FK:n hyväksymä vartioimisliikkeen hälytyskeskus	<i>ensisijainen ilmoituksensiirto</i> FK:n hyväksymä vartioimisliikkeen hälytyskeskus	24h miehitetty vartioimisliike	vartioimisliike tai kotinumerot
kohteeseen hälytettävät	poliisi ja kohdekoulutuksen saanut vartija	kohdekoulutuksen saanut vartija	vartija	vartija tai yksityishenkilöt
asennus	FK:n hyväksymä asennusliike	FK:n hyväksymä asennusliike	FK:n hyväksymä asennusliike	
käyttö	henkilökohtainen tunniste ja henkilökohtainen koodi, väh. 4 merkkiä	henkilökohtainen koodi, väh. 4 merkkiä	henkilökohtainen koodi	avain, tunniste tai koodi
käyttäjän ylläpitotoimet	käyttäjien henkilökohtaisten koodien täsmäytys kuukausittain. Järjestelmän ja ilmoituksensiirron kokeilu kuukausittain.	käyttäjien henkilökohtaisten koodien täsmäytys 4 kertaa vuodessa. Järjestelmän ja ilmoituksensiirron kokeilu 4 kertaa vuodessa.	käyttäjien henkilökohtaisten koodien täsmäytys kerran vuodessa. Järjestelmän ja ilmoituksensiirron kokeilu kaksi kertaa vuodessa.	tarvittaessa
huolto	vähintään kerran vuodessa	vähintään kerran vuodessa	vähintään joka toinen vuosi	tarvittaessa
palvelun toimivuuden testaus	vähintään kerran vuodessa	vähintään kerran vuodessa	tarvittaessa	tarvittaessa

5.1.1 Keskus ja ilmaisimet

Keskusten ja ilmaisimien luokitukset perustuvat standardien sarjan EN 50131- mukaisesti testattuihin ja hyväksytyihin tuotteisiin.

Suomessa standardeista vastaa Suomen Standardisoimisliitto (www.sfs.fi). Vapaaehtoista hyväksyntämenettelyä koordinoi Finanssialan keskusliitto (www.fkl.fi tai www.vahingontorjunta.fi).

Esimerkkejä

Luokan 3 keskukseseen tulee ensisijaisesti liittää luokan 3 mukaiset ilmaisimet.

Riskiluokissa 1 ja 2 voidaan käyttää langattomia ilmaisimia täydentämässä järjestelmää tai koko järjestelmä voi olla langaton. Järjestelmän on oltava testattu standardin SFS-EN 50131-5-3 mukaan ja hyväksytty vähintään luokkaan 2.

Riskiluokassa 3 langattomat ilmaiset hyväksytään järjestelmää täydentävänä. Ilmaisimia voivat olla esimerkiksi savuilmaisimet, henkilökohtaiset painikkeet, yksittäiset kohdeilmaisimet (taide-esine) tai yksittäinen tila, johon kaapelointi ei järkevillä kustannuksilla ole mahdollista toteuttaa.

Riskiluokassa 4 ei hyväksytä langattomia ilmaisimia liitettäväksi järjestelmään. Tarvittaessa langattomia ilmaisimia on niiden oltava omassa järjestelmässä, kuitenkin ilmoituksensiirtojärjestelmä voi olla yhteinen.

5.1.2 Valvontatapa

Taso 1: ovet ja ikkunat tai tila

Kohteessa on oltava joko kuorivalvonta lasirikkoilmaisimilla, ovikoskettimilla tai vastaavilla kuori-ilmaisimilla toteutettuna tai tilavalvonta liikeilmaisimilla tai vastaavilla toteutettuna. Tilavalvonnan tulee kattaa huoneet, joissa säilytetään arvokasta omaisuutta ja tilat, joissa oletettu murtautuja joutuu liikkumaan kuten esimerkiksi käytävät.

Taso 2: ovet ja tila, kohdevalvonta tarpeen mukaan

Kohteessa on oltava kuorivalvonta sisääntuloreittien ovikoskettimilla tai vastaavilla kuori-ilmaisimilla toteutettuna sekä lisäksi tilavalvonta liikeilmaisimilla tai vastaavilla toteutettuna. Tilavalvonnan tulee kattaa huoneet, joissa säilytetään arvokasta omaisuutta ja tilat, joissa oletettu murtautuja joutuu liikkumaan, kuten esimerkiksi käytävät.

Lisäksi kohteessa tulee huomioida kohdevalvonta, kuten esimerkiksi arvosäilytysyksikön runkoääni-ilmaisimien tarpeen mukaan.

Tasot 3 ja 4: ovet, aukot ja ikkunat sekä tila ja kohdevalvonta

Kohteessa on oltava täydellinen kuorivalvonta lasirikkoilmaisimilla, ovikoskettimilla tai vastaavilla kuori-ilmaisimilla toteutettuna sekä lisäksi tilavalvonta liikeilmaisimilla tai

vastaavilla toteutettuna. Tilavalvonnan tulee kattaa huoneet, joissa säilytetään arvokasta omaisuutta ja tilat, joissa oletettu murtautuja joutuu liikkumaan kuten esimerkiksi käytävät. Lisäksi kohteessa tulee olla kohdevalvonta, kuten esimerkiksi arvosäilytysyksikön runkoääni-ilmaisin.

5.1.3 Ilmoituksensiirto

Vahinkovakuutusyhtiöiden hyväksymät ilmoituksensiirtolaitteet määritellään luokkiin 1, 2, 3 ja 4. Murtohälytysjärjestelmän ilmoituksensiirtolaitteen tulee vastata murtohälytyskeskuksen suojaustasoa.

Luokan 4 ilmoituksensiirtolaitteet ovat tarkoitettut suojaustasoltaan vaativimpien kohteiden ilmoituksensiirtoon. Eri kohteisiin vaadittava ilmoituksensiirto on esitetty kohdassa 5.1.

Ilmoituksensiirron luokitukset perustuvat EN 50136-x-x mukaisesti testattuihin ja hyväksytyihin tuotteisiin.

Luokan 3 ja 4 kohteissa käytetään aina ilmoituksen siirtoon valvottua yhteyttä. Mikäli valvottua yhteyttä ei ole saatavilla, voidaan ilmoituksensiirto järjestää myös kahdennetulla ilmoituksensiirrolla.

Kahdennetulla ilmoituksensiirrolla tarkoitetaan järjestelmää, jossa on kahta eri siirtotietä käytävää laitetta. Toinen on yleensä valinnaiseen puhelinverkkoon liitetty robottipuhelin ja toinen on GSM-modeemi.

Laitteiden on oltava liitetty toisiinsa siten, että ne valvovat jatkuvat toinen toisensa tilaa. Mikäli toisen laitteen tilassa ilmenee ongelmia, on toisen laitteen ilmoitettava siitä välittömästi hälytyskeskukseen.

5.1.4 Siirrettävät tapahtumatiedot

Siirrettävien ilmoitusten määrään vaikuttaa kohteen suojaustaso. Kaikista kohteista tulee siirtää vähintään murto- ja sabotaasi-ilmoitukset. Kohteista, joissa työskennellään yksin, harjoitetaan myyntiä, käsitellään rahaa tai muuta arvo-omaisuutta, on siirrettävä myös ryöstöilmoitus. Suojaustasoissa 2, 3 ja 4 tulee myös aina siirtää tieto järjestelmän päälle ja poiskytkemisestä.

Eri kohteista siirrettävät ilmoitukset on esitetty taulukossa 5.1.

5.2 Vaatimukset vahingontorjuntapalvelulle ja käyttäjälle

5.2.1 Ilmoituksen vastaanotto

Murtohälytysjärjestelmästä johdettujen ilmoitusten vastaanottopaikka voi olla vahinkovakuutusyhtiöiden hyväksymä vartioimisliikkeen hälytyskeskus, poliisi tai jokin muu jatkuvasti päivystetty paikka tai yksityishenkilö. Eri kohteiden ilmoitusten vastaanottopaikka määräytyy riskiluokan mukaan.

5.2.2 Kohteeseen hälytettävät

Kohteen suojaustaso määrittää keitä valvottavaan kohteeseen hälytetään. Kohteeseen hälytettävän tulee olla tietoinen kohteen erityispiirteistä. Tasoissa 3 ja 4 vartijan tulee olla kohdekoulutettu.

Kohdekoulutuksen saaneella vartijalla tarkoitetaan vartijakoulutuksen saanutta henkilöä, joka on saanut kohdekohtaisen koulutuksen valvottavan kohteen erityispiirteisillä.

Siirrettäessä kohteesta ryöstöilmoitus tulisi sinne hälyttää myös tarvittaessa poliisi.

Vahingontorjunnan kannalta tulee varmistaa, että hälytyspäivystäjä käynnistää tarkoituksenmukaiset toimenpiteet välittömästi hälytyksen sattuessa, jolloin vahinko voidaan estää tai sen seurauksia merkittävästi rajoittaa. Vartijan tulee saapua hälytyskohteeseen kohtuullisessa ajassa, esimerkiksi 20 minuuttia hälytyksen vastaanoton jälkeen. Tasojen 3 ja 4 kohteissa tulee pyrkiä alle 10 minuutin vasteaikaan. Asiakas tai kohteen vakuuttaja voivat sopia myös muista vasteajoista.

Sovittu vasteaika voi ylittyä, jos syynä ovat ennalta arvaamattomat ja poikkeukselliset olosuhteet, kuten tiepintojen jäätyminen, muut ympäristöolosuhteet, yllättävä ajoneuvon vikaantuminen, liikenteen rajoittaminen ja kiertotiet.

Kohdeavaimet voidaan toimittaa myöhemmin.

5.2.3 Asennus ja luovutustodistus

Murtohälytysjärjestelmä on suunniteltava ja toteutettava tämän vahinkovakuutusyhtiöiden ohjeen mukaisesti. Lisäksi soveltuvin osin on noudatettava standardia SFS-EN 50131-1. Käytettävien keskus- ja siirtolaitteiden sekä mahdollisuuksien mukaan myös ilmaisimien on oltava vahinkovakuutusyhtiöiden (www.vahingontorjunta.fi) hyväksymiä.

Murtohälytysjärjestelmä on pidettävä aina toimintakuntoisena ja järjestelmän hoito- ja kunnossapito-ohjeita on noudatettava.

Vakuutusnottajan tulee huolehtia siitä, että tasojen 3 ja 4 murtohälytysjärjestelmälle tehdään kohdan 5.1 mukaiset säännölliset huollot. Huolloista on suositeltavaa tehdä huoltosopimus asennusliikkeen kanssa.

Vastaanotto/luovutustarkastuksesta laaditaan tarkastuspöytäkirja. Tarkastuksen pöytäkirjan kopio toimitetaan tarvittaessa myös vakuutusyhtiölle.

Kaikki järjestelmään kuuluvat asennus-, käyttö- ja huoltokoodit toimitetaan järjestelmän ylläpidosta vastaavalle henkilölle ja hänet opastetaan huolehtimaan niistä asianmukaisella tavalla. Huolto- tai ylläpitosopimuksessa voidaan määritellä koodien säilytys asennusliikkeelle.

Saavutettu murtohälytysjärjestelmän tasoluokka tulee ilmoittaa luovutustodistuksessa. Malli luovutustodistuksesta on tämän ohjeen liitteenä.

5.2.4 Murtohälytysjärjestelmän käyttö

Järjestelmän käyttö tulee tapahtua henkilökohtaisella koodilla ja/tai erillisellä tunnisteella (mekaaninen, sähköinen tai biometrinen tunniste).

5.2.5 Huolto

Vakuutuksenottajan on nimettävä murtohälytysjärjestelmän hoitajaksi järjestelmään perehtynyt henkilö, joka vastaa siitä, että edellä esitettyjä määräyksiä ja ohjeita noudatetaan. Järjestelmän hoitaja vastaa myös siitä, että määräaikaishuollot ja kokeilut suoritetaan ja niistä tehdään merkinnät huoltopäiväkirjaan. Järjestelmän hoitaja vastaa myös uusien käyttäjien kouluttamisesta ja käyttäjäkoodien hallinnasta. Murtohälytysjärjestelmän hoitajalla on oltava varahenkilö.

5.2.6 Käyttäjän ylläpitotoimet

Ylläpidolla tarkoitetaan, että murtohälytysjärjestelmälle on nimetty vastuuhenkilö, joka vastaa mm. järjestelmän testauksista sekä käyttöoikeuksien päivityksistä.

Järjestelmän ja ilmoituksensiirron testaus on tehtävä säännöllisin väliajoin ja testauksista on pidettävä kirjaa.

Henkilökohtaisten käyttäjäkoodien täsmäytyksellä varmistetaan, että vain oikeutetuilla henkilöillä on pääsy murtohälytysjärjestelmään (mm. päälle ja poiskytkennät). Ylimääräiset ja ei käytössä olevat koodit tulee poistaa järjestelmästä välittömästi.

5.2.7 Vahingontorjuntatoimenpiteet ja hälytysvartioinnin tehtävät

Vakuutusyhtiöt velvoittavat vakuutuksenottajaa ryhtymään kykyjensä mukaan vahingontorjuntaan vahingon välittömästi uhatessa tai vahingon sattuessa. Murtohälytysjärjestelmän avulla voidaan välittää kiinteistön käytön ulkopuolisena aikana tietoa vahingonvaarasta. Hälytyksen tulee aina käynnistää asianmukaisia vahingontorjuntatoimenpiteitä. Kiinteistön omistaja tai haltija voi ulkoistaa vahingontorjuntatoimenpiteet hälytyspalvelusopimuksella vartiointiliikkeelle. Vastuuta vahingontorjuntavelvoitteesta ei voi ulkoistaa.

Vahingontorjunnallisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi:

- hälytyksen syyn selvittäminen murtohälytysjärjestelmän käyttölaitteesta ja keskuksesta
- hälytyksen aiheuttaneen tilan tarkastaminen
- sabotaasihälytyksen syyn selvittäminen ja tarvittavien toimenpiteiden käynnistäminen

- ovien ja ikkunoiden lukituksen tarkastaminen
- vahingontorjuntatoimenpiteiden käynnistäminen
- tilaajan edustajana vahinkopaikalla toimiminen, kunnes tilaaja saapuu paikalle
- silminnäkijöiden yhteystietojen selvittäminen
- järjestelmän vikaantuessa kohteen valvonta on toteuttava omana tai vartiointiliikkeen palveluna, kunnes järjestelmä on palautettu toimintakuntoon.

5.2.8 Hälytyspalvelun raportointi

Hälytysvartiointiin tulee kirjata toteutuneet vahingontorjuntatoimenpiteet. Näitä ovat esimerkiksi:

- hälytysvartiointiyksikön nimi
- asiakas (esimerkiksi asiakasnumero)
- hälytyksen vastaanottoaika (päivämäärä ja kellonaikana)
- hälytyksen syy hälytyksen vastaanottopaikassa (esimerkiksi murto)
- vartijan saapumisaika
- paikalla tavatut henkilöt
- murtohälytyskeskuksen antamat tiedot hälytyksen syystä
- paikalla havaitut vahingot
- hälytysjärjestelmän uudelleen kytkentäaika
- suoritettavat vahingontorjuntatoimenpiteet
- kohteessa tehdyt varmistustoimenpiteet (turvallisuustason palauttaminen alkuperäiseksi)
- hälytyspalvelun lopetusaika (päivämäärä ja kellonaika)
- ilmoitettu yhteyshenkilölle, aika ja henkilön nimi.

5.2.9 Palvelun toimivuuden testaus

Korkeamman riskiluokan kohteissa (tasot 3 ja 4) vaaditaan murtohälytysjärjestelmän ja siirtoyhteyden testauksen lisäksi turvallisuuspalvelun testausta. Palvelun testaus käynnistetään ennakoilmoituksella (n. 30min.) vartiointiliikkeen hälytyskeskukseen. Tämän jälkeen suoritetaan koehälytys ja tarkkaillaan vartijan toiminnan sopimuksenmukaisuutta kohteessa. Palvelun testauksella kehitetään palvelun laatua sekä ajan- ja tarkoituksenmukaisuutta.

6 Keskeiset käsitteet

Tässä osiossa on esitetty ohjeen keskeiset käsitteet.

Asennusliike

yritys, joka vastaa murtohälytysjärjestelmän asennustyöstä.

Asennussuunnitelma

suunnitelma, joka mukaan murtohälytysjärjestelmän asennus suoritetaan.

Hälytysliike

organisaatio, joka tarjoaa hälytysjärjestelmiin liittyviä palveluja.

Hälytystieto

ilmoitus, joka sisältää tietoa murrosta, ryöstöstä, sabotaasista tai aiheettomasta hälytyksestä.

Hälytyskeskus

jatkuvasti miehitetty valvomo, jonne murtohälytysjärjestelmän tiedot raportoidaan.

Hälytysjärjestelmä

hälytysten antamiseen tarkoitettu automaattinen tai manuaalinen sähköinen järjestelmä.

Hälytin

laite, joka antaa hälytysmerkin.

Hälytys

varoitusta ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle kohdistuvasta vaarasta.

Hälytyspainike

laite, jolla voidaan suorittaa hälytys.

Hälytyspalvelusopimus

Hälytyspalvelusopimus käsittää hälytysten vastaanottamisen, hälytystiedon arvioinnin, hälytystiedon välittämisen vartioimisliikkeelle tai tilaajan henkilökunnalle, tarkoituksenmukaisten vahingontorjuntatoimenpiteiden valmistelun ja suorittamisen sekä asianmukaisen raportoinnin ja hälytysrekisterin ylläpidon.

Hälytystiedon arviointi

Hälytyksen syyn selvittäminen ja erottaminen murto- vika- sabotaasi- ja aiheettoman hälytyksen/ilmoituksen välillä.

Hälytystila

laitteiston toimintatila jossa se hälyttää.

Ilmoituksensiirtojärjestelmä

järjestelmä, joka välittää hälytysjärjestelmän tiedot.

Ilmainen

laite, joka havaitsee tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen ja lähettää havainnosta ilmoituksen keskuslaitteelle.

Käyttöoikeus

oikeus käyttää murtohälytysjärjestelmän eri toimintoja.

Käyttöoikeuskoodit

fyysiset tai loogiset avaimet, joilla voidaan käyttää murtohälytysjärjestelmän eri toimintoja.

Käyttäjä

henkilö, jolle on annettu valtuudet käyttää murtohälytysjärjestelmän eri toimintoja.

Langaton ilmainen

esimerkiksi radiotaajuudella toimiva ilmainen, joka on liitetty murtohälytysjärjestelmään.

Liikeilmainen

ilmainen, joka havaitsee liikkumisen.

Murtohälytysjärjestelmä

hälytysjärjestelmä, joka havaitsee ja ilmaisee valvotulle alueelle tunkeutumisen tai tunkeutumisen yrityksen.

Murtohälytystila

tunkeutujasta aiheutuva murtohälytysjärjestelmän tila.

Murto

luvatun tunkeutumisen suojattuun tilaan.

Murtoilmainen

laite, joka aiheuttaa murtohälytyksen tilassa liikuttaessa, tilaan tunkeutumisesta tai sen yrityksestä.

Perusvalvontatila

hälytysjärjestelmän tila, jossa ei esiinny häiriöitä ja se voidaan asettaa päällekytkettyyn -tilaan.

Päällekytketty -tila

hälytysjärjestelmän toimintatila, jossa hälytystila voidaan ilmoittaa.

Poiskytketty -tila

hälytysjärjestelmän tila, jossa murtohälytystilaa ei ilmoiteta.

Riskien arviointi

Riskianalyysin ja riskin merkityksen arvioinnin kokonaisprosessi.

Riskianalyysi

Saatavissa olevan tiedon järjestelmällistä käyttämistä omaisuuteen kohdistuvien vaarojen tunnistamiseksi ja riskin suuruuden arvioimiseksi.

Riskin merkityksen arviointi

Prosessi, jossa verrataan arvioitua riskiä suhteessa annettuihin riskin arviointikriteereihin ja määritetään riskin merkitys.

Riskin arvioimiskriteeri

Vertailuehdot, joiden avulla riskin merkitystä arvioidaan.

Ryöstöhälytysjärjestelmä

hälytysjärjestelmä, jonka avulla voidaan suorittaa hälytys ryöstö- tai uhkatilanteessa. Voi olla itsenäinen tai osa murtohälytysjärjestelmää.

Sabotaasivalvonta

murtohälytysjärjestelmään kohdistuvan tarkoituksellisen häirinnän havaitseminen.

Turvallisuuspalvelu

palvelu, joka sisältää vahingontorjuntatoimenpiteitä joiden tarkoituksena on vastustaa tahallisia ja luvattomia haittaa tai vahinkoja aiheuttavia tekoja.

Valvottava alue

rakennuksen tai alueen osa, joka on valvottu murtohälytysjärjestelmällä.

Vahingontorjunta

vahingontorjunta on toimenpiteitä, joiden tarkoitus on estää vahinkoja tai rajoittaa niiden seurauksia.

Vahingontorjuntapalvelu

vahingontorjuntapalvelu on palvelusopimukseen perustuvaa vahingontorjuntaa.

Vikatila

tila, jossa murtohälytysjärjestelmä tai sen osa ei toimi.

7 Murtohälytysjärjestelmin liittyvät standardit

Alla on esitelty sarjan keskeisimmät standardit:

SFS-EN 50131-1 2006 Hälytysjärjestelmät. Murto- ja ryöstöilmaisujärjestelmät. Osa 1: Järjestelmä-vaatimukset

TS 50131-2-2 2004 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-2: Requirements for passive infra-red detectors.

TS 50131-2-3 2004 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-3: Requirements for microwave detectors.

TS 50131-2-4 2004 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-4: Requirements for combined passive infrared and microwave detectors.

TS 50131-2-5 2004 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-5: Requirements for combined passive infrared and ultrasonic detectors

TS 50131-2-6 2004 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-6: Requirements for opening contacts (magnetic).

CLC/TS 50131-3 2003 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 3: Control and indicating equipment.

TS 50131-4 2006 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems -- Part 4: Warning devices

SFS-EN 50131-5-3 2005 Alarm systems - Intrusion systems Part 5-3: Requirements for interconnections equipment using radio frequency techniques.

SFS-EN 50131-6 1997 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 6: Power supplies.

SFS-CLC/TS 50131-7 2003 Hälytysjärjestelmät. Murtohälytysjärjestelmät. Osa 7: Soveltamisohjeet

Standardeja voi tilata Suomen Standardisoimisliitosta www.sfs.fi